

Milyen változások lesznek a nyugdíjrendszerben?

Öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékokra vonatkozó rendelkezések

Az öregségi és a munkaképtelenségi járadék összege 1972-ben havi 312 Ft, az özvegyi járadék összege havi 250 Ft. 1973. január 1-től, illetőleg 1973-ban az új szabályok szerint az öregségi, és a munkaképtelenségi járadékosok havi 418 Ft, az özvegyi járadékosok pedig havi 315 Ft összegű járadékot kapnak, függetlenül attól, hogy a járadékot 1973. előtt vagy 1973-ban állapították meg.

A járadékok összege 1974-től naptári évenként 2–20%-kal emelkedik.

Öregségi, illetőleg munkaképtelenségi járadékot az a termelősövetkezeti tag kaphat, aki legalább 3 év óta megszakítás nélkül tagja a termelősövetkezeti tag — a 70. (nő a 65.) életévét betöltötte (öregségi járadék), vagy — teljesen munkaképtelen, vagyis I., vagy II. csoportba tartozó rokkant (munkaképtelenségi járadék), — és számottevő jövedelme (nyugellátása, keresete) sem a termelősövetkezeti tagnak, sem házastársának nincsen.

A szakszövetkezeti tag járadékra jogosultsága feltéte-

lei szigorúbbak, mert a jogosultság általában öt évi olyan szakszövetkezeti tagság fennállásától függ, amelyre a szakszövetkezeti tag nyugdíjnyújtást fizetett. Kivételként három évi szakszövetkezeti tagság és nyugdíjnyújtás fizetése alapján öregségi, illetőleg munkaképtelenségi járadékot kaphat az a szakszövetkezeti tag, aki

— 1971. január 1-e előtt összes földjét közös használatba adta és saját használatában a háztáji mértékét meghaladó földje nincsen, vagy

— legalább 3 nyugdíjévet szerzett. Ez év végéig érvényes szabályok szerint nem kaphat járadékot az, akinek, vagy a vele együttélő házastársának havi 260 Ft-ot meghaladó jövedelme (keresete, nyugellátása) van. A termelősövetkezettől kapott jutásokat ebbe nem lehet beszámítani.

Az új szabályok az ismert feltételeket — a jövedelemre vonatkozó kivételével — továbbra is változatlanul fenntartották. A jogosultságot kizáró jövedelem-

re vonatkozó rendelkezéseket azonban lényegesen enyhítették.

Ezek szerint a termelősövetkezeti tag öregségi, illetőleg munkaképtelenségi járadékra csak akkor nem jogosult, ha keresete, jövedelme az öregségi járadék összegét, — vagyis 1973-ban a havi 418 Ft-ot — meghaladja; illetőleg a nyugellátásának (egyéb ellátásának) összege nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, vagyis 1973-ban a havi 488 Ft-ot.

A termelősövetkezeti tag vele együttélő házastársának keresete, jövedelme, illetőleg nyugellátása (egyéb ellátása) az öregségi és a munkaképtelenségi járadékra jogosultságot akkor zárja ki, ha az együttélő házastárs

— munkaviszonyból, kizárólagos jogviszonyból vagy megbízásból származó munkabére (munkadíja) a havi 1200 Ft-ot, nyugellátásának (egyéb ellátásának) összege a sajátjogú és az özvegyi nyugellátás együttes folyósítási összegét meghaladja, vagyis 1973-ban a havi 849 Ft-ot meghaladja.

(Folytatjuk.)

Munkásszolidaritás a generációváltás után

Szegeden és környékén az élelmiszeripar nyugdíjasai az ötvenes évek után a vállalatoktól megválasztva — néhány esztendőn keresztül nem tudtak szervezeti életet létrehozni. Kiestek a mindennapi munkából; voltak, akiket visszahívtak dolgozni, havi 500 forintért. Ezt látva az ÉDOSZ megyei bizottsága, több mint tíz éve megszervezte a helyi nyugdíjas csoportot. A tagság megválasztotta vezetőjét is. Azóta évről évre munkaterv alapján dolgoznak, tevékenykednek.

A vezetőség körzetekre osztotta fel a kerületeket, megszervezte a bizalmi hálózatot és elkezdődött a tagság rendszeres meglátogatása, amit örömmel vettek az idős, szervezett munkások. A bizalmi kapcsolata a tagsággal közvetlen és igen jónak értékelhető. Tájékoztatták őket politikai, gazdasági és időszerű szakszervezeti kérdésekről, és minden olyan ügyről, ami életükkel szoros kapcsolatban van.

Hazánk felszabadulásának és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának emlékére évenként hagyományos ünnepi gyűlést tartanak, közös vacsorával egybekötve. Ezek a figyelmességek jó hatást váltanak ki az idős munkások körében. A csoport tagjai nem szakadnak el a mozgalmi élettől. Példa erre, hogy

minden olyan munkában részt vesznek, ami szoros kapcsolatban van rendszerünkkel, a munkásember életével. Például: társadalmi munka, választások, béke-mozgalmi agitáció stb. Ezen megmozdulásokon a tagság minden esetben nagy számban képviselteti magát.

A tagok többségének igen alacsony a nyugdíja, s csak szerény megélhetést biztosít. Sajnos, előfordul, hogy a nők vidéki Állami Pincegazdaság, a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat, a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat szakszervezeti bizottságai költségvetésükbe megállapított pénzüsszeget terveznek be, és utalnak át a helyi nyugdíjas csoport részére. A nyugdíjas csoport tagjai — néhány kivétellel — mind fizikai munkások. Közülük több veterán — 30—

A helyi nyugdíjas csoportnak pár évvel ezelőtt még 200-on felüli taglétszáma volt. Jelenleg sajnos, jóval kevesebb, mert sokan örökre elköltöztek közülük.

Aztán már-már úgy tűnt, hogy a csoportot fel kell számolni, mert anyagiag képtelen továbbra fenntartani magát. Felmerült annak gondolata, hogy a jól összehozott csoport tagjait „viszszatanácsoljuk” azokhoz a vállalatokhoz, ahonnan nyugdíjba vonultak. Ezzel a problémával több esetben foglalkozott a megyei bizottság.

Végül is arra az álláspontra jutottak a nagyobb élelmiszeripari vállalatok, párt-, gazdasági és szakszervezeti vezetőivel egyetértésben, hogy anyam volna jó dolgot megbolygatni az összehozott, jól működő nyugdíjas csoportot. Figyelembe véve, hogy a tagság többsége 70 éven felüli. Nehezen szokták meg a jelenlegi üzemi formát. Jól megtalálják kulturális és szórakozási lehetőségeiket a nyugdíjas színházban. Jutányosan látogathatják a filmvetítéseket, rendelkezésükre állnak a napilapok, tévé, sakk, dominó, számtalan tudományos előadás hallgathatnak. Alapjában véve egészséges, kulturált környezetben pihenhetnek, társalognak.

Az intézkedések nyomán a csoport továbbra is együtt marad, és úgy, mint eddig, a vezetőség minden hét első keddjén tart fogadó- és pénztári órákat. Ilyenkor rendezik a hozzájuk forduló ügyes-bajos kéréseit. Az öszefogás alapján 1973-ra a csoport anyagi problémái megoldódnak, mivel a Szegedi Konzervgyár, a Csongrád megyei Tejipari Vállalat, az Állatforgalmi és Húsipari Vállalat, a Szegedi Sütőipari Vállalat, a Csongrád—Szolnoki vidéki Állami Pincegazdaság, a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat, a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat szakszervezeti bizottságai költségvetésükbe megállapított pénzüsszeget terveznek be, és utalnak át a helyi nyugdíjas csoport részére.

A nyugdíjas csoport tagjai — néhány kivétellel — mind fizikai munkások. Közülük több veterán — 30—

40 éves szakszervezeti tagsággal rendelkeznek. Jó néhány a felszabadulás előtt is komoly munkát fejtettek ki a mozgalom érdekében, 1945 óta pedig a csoport tagjai is megtalálhatók voltak az üzemek újjáépítésénél, a termelés beindításánál, az üzemek államosításánál. A politikai, gazdasági feladatokból is derekasan kivették részüket. Az élet minden területén az elsők között voltak, fáradoztak és dolgoztak.

Most ezek a munkában megfáradt emberek örömmel látják az összefogást, ami az érdekükben történik. Eddigi tevékenységük elismerését és jó értelemben felfogott kamatozását látják. A vállalatok — többségükben — különböző rendezvényekre is meghívják a volt dolgozókat, tájékoztatják őket az elért eredményekről, céljairól, tanácsokat kérnek tőlük, hiszen ők gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek, nagyobb részük gyerekek 40-50 évesek, akik egy-egy szakmában. Évente megrendezik számukra az „öreg napját”. Jól esik a szerény ünneplésük, köszöntésük. Az ÉDOSZ-együttes is kedveskedik vidám műsorával — örömmel, szívvel-leléssel szórakoztatják a táncosok, a zenészek az idősebb generációt. De ez bizony csak egy nap egy évben, és az év hosszú 365 napból áll. Éppen ezért az idős emberek iránti tisztelet azt kívánja, hogy a mai fiatal nemzedék, az utódok, az üzemek fiataljai továbbra se feledjék, hogy minden, ami van — a szociális, kulturális juttatás, a bér- és a nyereség — arra épül, amit az idős munkások hosszú éveken keresztül megfeszített munkával hoztak létre.

Ezért kérjük a fiatalokat, hogy továbbra is tegyenek meg mindent, hogy ezen idős emberek hátralevő napjai vidámak, örömteljesek legyenek. Megyénk éllemisszerű nyugdíjasai, szerényen és maguk módján tovább segítik a párt, a kormány politikájának érvényesülését, a szakszervezeti, valamint az ÉDOSZ-kongresszuson hozott határozatok végrehajtását.

Sajó Gyula,
az ÉDOSZ-csoport titkára

A szarvasmarha-tenyésztés fejlesztéséért

Szakemberek, szakmunkások

Ha valaki tíz évre visszamenőleg végignézi azt, hogy az egyes munkaterületeken miként alakult a termelősövetkezetekben dolgozó emberek részese, könnyen megállapíthatja: a fizikai munkások közül a legnagyobb mértékben rendszert a szarvasmarha-tenyésztők keresete nőtt. Ugyanakkor az adatokból az is kiolvasható, hogy a szarvasmarha-tenyésztésben a legnagyobb az évi összereszt. Kivétel persze akad, de ez nem változtat az általános helyzeten.

Egy másik jelenség: a leggyakrabban a szarvasmarha-tenyésztésben dolgozók személye változott. Közöttük kevés a fiatal, a szarvasmarha-tenyésztéshez tartozó munkakörökbe nehéz új embert beállítani. A keresetek és a fluktuáció között látszólag nagy az ellentmondás. Pedig törvényszerűen alakultak így a dolgok. A gazdálkodásnak ezen a területén aránylag keveset változott a munka jellege.

A szarvasmarha-tenyésztés, a tejtermelés, hizlalás megváltozó közgazdasági szabályozói, lasscskán kibontakozó új lehetőségei nagyon helyesen arra ösztönzik a legtöbb nagyüzem szakvezetőit, hogy tüzetesen megvizsgálják gazdaságukban a szarvasmarha-tenyésztés helyzetét. Az természetes követelmény — ha nem is lehet egy csapásra megvalósítani — hogy a szarvasmarha-tenyésztésben dolgozók munkakörülményei javuljanak. Ebben az öt éves tervben — miután új telepeket nem lehet tömegesen építeni — a már meglévő korszerűsítése került előtérbe.

Amikor új telep átadásáról van szó, lasscskán természetesen lesz minden gazdaságban az a követelmény, hogy szakmailag képzett emberek irányítsák, szervezzék ott a munkát, s a végrehajtásban résztvevők is rendelkezzenek szakmai ismeretekkel. Jelenleg évente a fiatalok képzése során mintegy 500 szarvasmarha-tenyésztő szakmunkás szerez bizonyítványt. A felnőttek közül ennél kevesebb — háromszáz ember — sajátítja el az ismereteket szakmunkás szinten, s a felnőttek közül hatszáz-

zan betanított munkás képességet szereznek.

A következő években mintegy 200 állattenyésztő üzem-mérnök és félezer mezőgazdasági mérnök kerül ki esztendőnként a felsőfokú oktatási intézményekből. Az üzemmérnökök természetesen nem mind szarvasmarha-tenyésztők. Ennek ellenére elmondható, hogy a szarvasmarha-tenyésztési programot követi az iskolai és tanfolyamos képzés. Aránylag nem túl nagy azoknak az állattenyésztéssel foglalkozó termelősövetkezeteknek a száma, amelyekben nem dolgozik felsőfokú képzettséggel rendelkező szakember.

Összetettebb feladatot a szakmunkásszínvonal megteremtése a munkában résztvevőknek. Néhány tapasztalat azt mutatja, hogy a he-

lyi képzés gyorsan, eredményesen bővítheti a szarvasmarha-tenyésztésben dolgozók ismereteit.

A leglényegesebb: miközben a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésének, a termelés növelésének, a gazdaságosság javításának anyagi, műszaki feltételeit vizsgálják a nagyüzemekben és a kérdések tanulmányozására, megválaszolására szükség szerűen nagy energiát fordítanak, legalább ilyen következetességgel törődjenek a személyi feltételekkel is. Ha igaz az, hogy mindennek az ember a mozgatója, akkor igaz az is, hogy valamennyi elgondolás megvalósítása olyan mértékben sikerül, amilyen mértékben értik a dolgukat azok, akik a kivitelezésben tevékenykednek.

Almási István

BERCZELI A. KÁROLY

Hullámsír

119.

Gábornak nagy gondot okozott ez az örökké felbukkanó keserűség, melyben személy, osztály és nemzet tragikusán szövődött össze, s elsomorodva látta, hogy ez a pompás emberpéldány, aki a fejében hordja az egész emberiség történetét, s végeredményben nagyratörő célokkal indult el az Alsóvárosról, mint csúszk el egy narancshéjon, mint támadja meg a kedvtelenség halálos kórsága egy mindenkielőforduló szerelmi csalódás miatt. Nyilván nemcsak ettől sorvad és roskad össze önmagában, és föltehetőleg csak a kegyeleműdés volt, s bármilyen más tragikus fordulat ugyanerre az eredményre vezetett volna.

Pista bámulatos szívóssággal építette föl önmagát, s mikor már készen állt a mestermű, nem tudott mit kezdeni vele. Meggyőződés, „jelkép” nélkül tanított, néha előadásokat tartott, de az őt összefogó kapcsok egyre lazultak, s most Sarolta elutasító szavai a teljes szétesés veszélyével fenyegették.

De Gábornak nagyon meg kellett osztania magát, mert Pistán kívül apja egyre szívzorongatóbb állapota is rászülődosott, s ott okvetlenül kellett előtte Veron megoldatlan helyzete is, mely Matyi kitartó közeledése és csöszködése folytán némi reményekkel kecsegtetett, de ennek is volt még tömérdek akadály, s nemcsak jogi, hanem családi, sőt rokonsági is. Az öreg Kopasz, mint Bete Péter legjobb barátja, nem ellenzte, hogy fia, ha a választ kimondják,

elvegye a fiatalasszonyt, s ezt a megoldást már Veron is szívesen vállalta volna, de éppen a napokban történt vele olyasmí, ami bizony megmondásra kényszerítette. Zágóra kedveskedni akart Kopaszéknak, s Veront küldte el hozzájuk, hogy egy kis süteményt adjon át az asszonynak. Veron szívesen vállalta a szolgálatot, már ő is kedvelte a családot, s gyanútlanul nyitott be a konyhába, amikor arra lett figyelmes, hogy a belső szobában több asszony trécel, s éppen róla beszélnek. Rokoni némberek voltak, ráismert a hangjukra, s bár tudták, hogy Veron ártatlan házassága kudarcában, mégis azt hajtogatták, hogy „tisztességess asszony nem hagyja el a hitest urát, akármilyen is az”. Más valaki azt mondta, hogy „ki tudja, mit csinált? Egyikünk se volt ott.” Egy harmadik meg azt is hozzáfűzte, nem minden epéskedés nélkül, hogy „az anyja is mögbolondította a férfiakat, olyan szép volt, de Pétor jámbor embő, attul azt tőhetta, amit akart. Nem mintha tudnék rula valamit.” Mire a következő is megszólalt: „Az embő nem tudhat mindönt. Van, aki úgy igyekdőkik, hogy sose derül ki rula söm-mi. Más mög csak mögnéz valakit, aztán világ kurvájának tartják röglön.” Ezen valamennyien jöt nevettek.

De Veron lélegzétviszafojtva, dermedten állt, kezében a süteménnyel, a szíve egyre hevesebben vert, aztán szó nélkül visszafordult, úgy ahogy jött, s visszavitte anyjának a nagy szeretettel becsomagolt almás pitét.

— Mi történt, te? — förmedt rá értetlenül Zágóra.

Veron kicsit pityergett, nem beszélt, végre este, mikor apja is már mélyen aludt, s Gábor sem volt odahaza, elmondta, hogy miket hallott.

Zágóra annyira felindul, ezeken a gyanúsításokon, hogy azonnal szakítani akart Kopaszékkal, de mikor másnap megint megjelent a jószándékú nagy macsó, Matyi, újból megenyhült, s józan eszével próbált uralkodni felkavart érzésein. Azt azért nem hallgatta el a fiú előtt, hogy lustos szájú némberek nagy élvezettel rágalmaznak meg mindenkit, ő is figyelmesse anyját erre, mert ha hitelt ad nekik, akkor véget vet a régi, s kipróbált barátságának. Matyinak fogalma sem volt róla, hogy Zágóra mire céloz, de addig faggatózott, amíg Veron megtört, s ha más formában is, a végén mégiscsak elmondta, amit a saját fülével hallott, persze úgy, mintha ezeket a rosszmájú kijelentéseket az egyik jobb szándékú asszonyság árulta volna el neki.

— Buta pletyka! — dobantott indulatosan Kinizsi. — Mindig a más dolgába ütök az orukat.

— Sajnos, így vélekdöknek rólam a hátam mögött. S ez nagyon fáj. — És sírva fakadt. Matvinak csak ez kellett. Egészen ellágyult, s boldogan megvizsgálta volna Veront, de a fiatalasszony — éppen a hallott meglepések miatt — még tartózkodóbb lett, nem akart semmiféle tápot adni a vénasszonynak, hogy őt, de még szerény anvíát is cédának bélyegezzék. Ezért gonddosan vigyázott a tisztas távolság megőrzésére, arról azonban nem mondhatott le, hogy Matyi védelmezze őt férje esetleges megjelenése vagy közeledése esetén. Matvi kesergett emiatt, mert Veron az utóbbi időben kezdett már nagyon kezes lenni, s akkor ezek a nyomorult szipirtók ezek a vatrantyúk (ahogy egyik hajós cimborája nevezi a vénasszonyokat) most megfélemlítik ezt a különben is megviselt és súlyosan csalódott teremtest.

(Folytatjuk.)